

Sárosd Nagyközség Önkormányzata
Képv: Lehotainé Kovács Klára polgármester
2433 Sárosd Fő utca 2. és
Dr. Kolláth György ügyvéd
1122 Budapest, Városmajor u. 43.
www.kollath.com, www.kollath.hu
Tel/fax: 4570639

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága részére!
**/a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság útján!/
Budapest**

Tisztelt Legfelsőbb Bíróság!

Hiv. szám: I.M.237/2004/29., és Mf. 22.932/200606.sz.

Kiss Tivadar felperesnek (2433 Sárosd Nagyerdő u. 2/a. sz.) Sárosd Nagyközség Önkormányzata alperes (2433 Sárosd Fő u. 2. sz.) ellen, foglalkoztatási jogviszony jogellenes megszüntetése iránt indított perében az I. fokú munkaügyi bíróság a 2006. október 2-án kelt 1. M. 237/2004/29. számú ítéletében azt állapította meg: az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közszolgálati jogviszonyát, sőt vele szemben a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütköző módon járt el, és ezért kötelezte az alperest többféle jogcímen, kamatokkal megnövelten 12.534.830 Ft elmaradt illetmény, valamint 100.000 Ft. perköltség megfizetésére. E határozat ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, amelyet a Fejér Megyei Bíróság, mint II. fokú munkaügyi bíróság 2007. február 14-én tárgyaláson bírált el a Mf. 22.932/2006/5. sz. számú részítéletével. A II. fokú munkaügyi bíróság az alperesi fellebbezést annak döntő elemeiben elutasította, habár az I. fokú bírósági határozatot a fizetési kötelezettség vonatkozásban hatályon kívül helyezte, és az I. fokú bíróságot a tárgyalás folytatására és újabb határozat-hozatalra kötelezte. *A II. fokú határozatot az alperes 2007. március 30. napján vette kézhez.*

Sárosd Nagyközség Önkormányzata alperes és Dr. Kolláth György ügyvéd, jogi képviselő **az alapiratokhoz már csatolt ügyvédi meghatalmazás által igazoltan** - érdemre kiható, többirányú jogszabálysértésre hivatkozva - az alábbi

felülvizsgálati kérelmet terjeszti elő a T. Legfelsőbb Bíróságnak:

1.) Az alperes elsődleges petítumként azt kéri, hogy a Legfelsőbb Bíróság változtassa meg mind az I. fokú, mind a II. fokú munkaügyi bírósági határozatot, és ítéletében a felperes keresetét teljes mértékben utasítsa el.

Másodlagos alperesi petítum: a T. Legfelsőbb Bíróság helyezze hatályon kívül mind az I., mind a II. fokú munkaügyi bírósági határozatot, és - szükség szerint - az elfogulatlan elbírálást szavatolva kötelezze az első fokú munkaügyi bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára.

2.) Az alperes kéri: pernyerése esetében a T. Legfelsőbb Bíróság ügyvédi perköltségben marasztalja a felperest mindhárom fokú bírósági eljárás tekintetében. Ennek megállapítására vonatkozó indítvány: az I. fokú pert illetően az irányadó IM rendelet szerinti mértékben, majd, miután a II. fokú perben becsatolta alperes az erre vonatkozó megállapodást, azt figyelembe véve, és az alperes a felülvizsgálati eljárás – ehelyütt kért! – tárgyalásán szintén bemutat perköltség-megállapodást, melyet kér figyelembe venni.

Érvek és indokok

A Pp. módosult 270. § (2) bekezdése szerint jogi előfeltétel: a felülvizsgálni kért határozat az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő legyen. Esetünk több okból megfelel e feltételnek: **anyagilag jogszabálysértés, továbbá lényeges, érdemre kiható eljárási hiba, valamint téves jogértelmezés** egyaránt megállapítható. Érdemi kihatás az ítéleti jogszabálysértés révén: az alperes egy általa választott jogszerű **politikai megoldás,**

konfliktus-feloldás nyomán volna köteles alaptalanul közel 20 M. Ft-ot fizetni a lakosság által újra nem választott, ex-polgármesterének.

Anyagi jogszabálysértés az alperes megítélése szerint: az alkotmány 44. § (4) bekezdésének, továbbá a 44/A § (1) bekezdés a) pontjának megsértése, tekintettel az alkotmány 19. § (3) bekezdés l) pontjára is. Továbbá: anyagi jogszabálysértés az 1994. évi LXIV. törvény (Ptv.) 13. § (1) bekezdésének megsértése, mivel e helyütt a Ktv. és az Mt. „**megfelelő**” alkalmazása a szabály, és nem egy feltétlen, szolgai azonosság, mely negligálja a döntő, oki jelentőségű közjogi vonatkozásokat. /Hivatkozható a B-H. 1994. 112-es számú jogértelmező döntés is, mely szerint a polgármester az önkormányzat képviselő-testületének akaratát végrehajtó, a köz szolgálatában álló, de nem köztisztviselőnek minősülő személy./ **Eljárásjogilag** az jelent jogszabálysértést, hogy a munkaügyi bíróság hatáskör hiányában járt el. Továbbá valós jogszabálysértés, mi több: rendeltetésellenes joggyakorlás híján ítélte meg és bírálta felül a helyhatósági testület politikai döntését, holott azt más jogvédő hatóság, melynek erre monopol-jogköre van (a közigazgatási hivatal) törvényességi szempontból rendben lévőnek talált. Politikai ügyben foglalt tévesen állást a bíróság, sőt politikai intelmekkel, ill. jótanácsokkal látta el az alkotmányos jogát autonóm módon gyakorló testületet.

Nem észlelte viszont a bíróság, hogy az önfeloszlatás és az újra nem választás még a saját logikája szerint is csak együtt vezetett volna a polgármesteri foglalkoztatás megszűnéséhez (Ptv. 2. § (1) bek. c) pont!), ám ezek közül az egyik döntést nem az alperes, hanem a helyi választópolgárok közössége hozta. **Nincs szükségszerű jogi-hatásköri kapcsolat a vélt testületi jogsértés és a tisztségviselés megújításának elmaradása közt. Jogértelmezési műhiba**, hogy a bírósági döntés ezt a nyilvánvaló kettősséget (a Ptv. 2. § (1) bekezdése b) és c) pontjának jogi, alanyi, tárgyi és időrendi eltérését) elmulasztotta észlelni és figyelembe venni. Hasonlóképpen képtelen volt észlelni a Ptv. 2. § (1) bekezdésének címét és lényegét, valamint a tőle eltérő, de vele ok-okozati kapcsolatban álló (3) bekezdés tartalmát (ti: az előbbi a tisztség megszűnéséről, az utóbbi a foglalkoztatási viszony okozati megszűnéséről szól). Az ítéleti logika szerint a helyi választópolgárok közösségének is a perben lett volna a helyük, hiszen ők nem választották újra a polgármestert, noha csak ez által vált teljessé a tisztség megszűnése. Ugyanígy: a Ktv. és az Mt. még a legjobb esetben is csak „megfelelően” alkalmazható, azaz a nyilvánvaló politikai és közjogi sajátosságok mögött, másodlagosan és járulékosan, ezért volt fogalmilag és jogilag is kizárt pl. visszahelyezést kérni. Azért, mert ez nem, és pláne nem, mint az alperes írja: kizárólag munkajogi kázus.

Súlyosan okszerűtlen, egyoldalú, téves és iratellenes, ezért **megalapozatlanságot előidéző** volt a bírósági mérlegelés, mely megsértette ezzel a Pp. 206. §-át. Téves jogértelmezés által kiváltott normasértés az önfeloszlatást működésképtelenséghez, közjogi válsághelyzethez, mint előfeltételhez kötni, kimondva-kimondatlanul azonosságjelet tenni a külső feloszlatás, és a belső, autonóm, politikai karakterű önfeloszlatás közé. Sajnálatosan, a II. fokú elbírálás nem fair eljárásban folyt le, de az alperes mégsem erre alapít jogot, ezt csupán a részrehajlás hibás tanulságaként jelzi. Az alperes tájékozódott az ilyen ügyek országos közjogi és bírósági gyakorlatáról. Erről a Legfelsőbb Bíróság tárgyalásán a mainál átfogóbb képet is ad szóban. Eddig (pl. a Békés megyei Mezőgyán esetében) az volt megállapítható, hogy nem kritérium a „működésképtelenség”, mindenütt politikai döntés született, mert a személyi ellentétek miatt ez a törvényes út volt a leginkább járható. Ahol pedig a régi polgármestert nem választották újra, ott ő sikertelenül kísérelt meg bíróság előtt igényt érvényesíteni. A közigazgatási hivatalok gyakorlata is - információnk szerint – egységes e tekintetben, és ellentétben a Fejér Megyei Bíróság hibás és elfogult döntésével, még e - végrehajtó hatalomhoz tartozó - közigazgatási szervek sem formáltak jogot autonóm helyi döntés politikai szupermérlegelésére.

Részleteiben:

Az alperes (jogi képviselője) mindenekelőtt arra kényszerül, hogy jogsértő tényállási gondként jelezze (főként a II. fokú) elbírálás kifogásolható körülményeit, melyek - az előadó bíró tisztét is betöltő tanácselnök magatartása folytán - összességükben kétségbe vonták a tisztességes eljárás elvét és esélyét. Gyakorlatilag elmaradt a kiegészített, becsatolt fellebbezés megfelelő körű, érdemi elbírálása, holott az az alperesre nézve kedvező eredményt hozhatott volna. Alperesi oldalon ui. jogi képviselő változásra került sor, ezért kevés idő maradt a sokoldalúan kimunkált jogorvoslati kérelem előterjesztésére, habár az a lényegét tartalmazta. Az alperes ezért azt kiegészítendő a II. fokú tárgyalásra 3 oldalas, további jogi és ténybeli érveket felsorakoztató összegezést készített, s azt a tárgyalás előtt a felperesnek is átadta, a bíróságnak a tárgyaláson benyújtotta, és kísérletet tett annak ismertetésére. Ezt azonban a tárgyalás-vezető bíró rendre megakadályozta, és arra hivatkozva, hogy a tárgyalást ő vezeti. Majdnem minden mondatba belekötve gátolta a fél jogainak érvényesítését, szemlátomást versenyzett, ill. leckéztetett és kioktatni próbált közjogból. Mindennek következtében nincs nyoma a II. fokú ítéletben, hogy a bíróság egyáltalán megismerte, mérlegelte, azaz érdemben elbírálta (!) volna a tárgyalás napján előtárt, a Pp. szerint nem elkésett alperesi érveket, azokra ui. nem tér ki, ezáltal tényállás-megállapítási, bizonyítási, indokolási kötelezettségét sem kellően teljesítette: gyakorlatilag a jogorvoslatot kiüresítette. Jellemző a körülményekre az is, hogy a II. fokú tárgyaláshoz készült felperesi ellenkérelem csupán két nappal a tárgyalás után, postai kézbesítéssel érkezett meg az alpereshez. /Sajátos módon a per-száma későbbi, mint magáé az ítéleté./ Hasonlóképpen: a II. fokú ítélet szóbeli indokolásában az előadó bíró - az alperes által beadványában tételesen cáfolva, ám a bíróság által el sem olvasva - azt magyarázta, hogy úgymond „alkotmányjogilag nincs érdemi különbség a felozlás és a felozlatás között”. Ez a téves megállapítás már nem szerepel az írásba foglalt ítéletben, de más egyoldalú, részrehajló megközelítés és hibás jogmagyarázat, mint „előítélet” fennmaradt. Abszurd módon politikai jótanáccsal is ellátta a bíróság az önkormányzatot: ti. együtt kell élni a feszültséggel, mert a felozlás csak a végső eszköz lehet. Ilyen, vagy más tartalmi kritérium azonban nincsen az alkotmányban (s az önkormányzati jogszabályokban): az előbbit az ítélet 3. oldalán zárójelben aggályoskodva kifogásolja is a bíróság (noha nem élt az Abtv. 38. §-ában csak a bíróságnak biztosított jogi lehetőséggel). Ergo: egy bíróság jobban tudná, hogy mi kell és mi a jó egy községnek és választott testületének, azt joga volna megszabni, és önkényesen meg is torolni, ha mások ezt helyi választással másként döntenek el?! Első eset a rendszerváltozás óta, hogy bíróság, ráadásul munkaügyi bíróság jogszerű autonóm politikai döntést „voluntaristának” ítélt, és közvetve felülbírált. A II. fokú ítélet indokolása mindvégig - ilyen és hasonló kitételekkel, lekezelő, sértő módon - részrehajló a felperes javára, s az alperes önkormányzattal szemben. Mindez ismét egy politikai karakterű, elvi kérdést vet fel: egy választott polgármesternek vajon a joga, a védettsége, a bíróság által kreált érinthetlensége, avagy az erkölcsi-politikai felelőssége, elvárható példamutatása, együttműködési készsége a több-e, mint egy sima, mezei munkavállalóé? Erre a válasz kísérlete sem történt meg ebben a perben: másutt, országszerte a bíróság rendszerint igényes a bizalomra épülő tisztség viselőjével szemben.

Bizonyított, ám kellően nem mérlegelt tényező volt a perben: a polgármester önhibából 22 napon át összeférhetetlen helyzetben működött. Rosszhiszeműen, őszintétlenül járt el az alpolgármester jelölése kapcsán, és máskor is. Önző módon és a helyhatóság számára előnytelenül köttetett a maga javára biztosítást, sőt abban a körben, habár kizárt lett volna, élt az aláírás jogával, és e körben, de másutt is becsapta a saját testületét, amelynek egyébként nem csupán vezetője, hanem a testületi döntések felelős végrehajtója lett volna. Perirat igazolja, hogy 8-10 alkalommal szolgált rá a polgármester, hogy a testület, majd a falu tőle a politikai bizalmat megvonja. Ráadásul konkrét szakmai-politikai hibákat is elkövetett, pl. a pályázatok kapcsán, azaz többoldalúan megalapozta önmaga alkalmatlanságát. 5-6 éven át állt fenn, sőt mélyült a bizalmi válság iránta, azt kisebb-nagyobb súlyú törvényességi észrevételek

is alátámasztották, tudván, hogy pl. az Ötv. 90. § (1) bek. alapján az önkormányzati gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős. Általa, és főként az ő javára normasértés egyáltalán nem jelentkezhetett volna, vagy ha mégis, akkor nem az a jogsértő, aki ezt felrója, hanem az, aki elkövette. Egy község vezetőjétől végképp nem korrekt, ha a lakosság, avagy a saját képviselő-testület a helyi közbeszédből értesül a polgármester nyugdíjazási szándékáról. Az ilyetén való hitelvesztés mind nagyobb akadálya az Alkotmánybíróság által is megszabott, közjogi intézmények és szervek közötti, jóhiszemű együttműködés kölcsönös követelményének. Miből gondolta és vezette le mindkét munkaügyi bíróság, hogy ez csupán az önkormányzatot terheli, de a polgármestert nem? Kirívóan részrehajló, iratellenes, mérlegelésében okszerűtlen (tehát a Pp. 206. §-át sértő) e vonatkozásban mindaz, amit a kétfokú ítélet erről állít.

Az alperes nem vitatta, és most sem zárja ki, hogy van és lehet a helyi önkormányzatnak is magánjogi jogviszonya, ide értve a munkajogit is. Azt viszont állítja az alperes, hogy a polgármester bizalomra, alkalmasságra, hitelességre épülő politikai felelőssége, s ennek jogi eszköztára: az önfelosztás nem konvertálódik - és főként úgy nem - a bíróság által jelzett módon munkajogi felelősséggé. Elvileg is kizárt, hogy a munkaügyi bíróság megszabja: miféle „előjátéknak” kell megvalósulnia ahhoz, hogy a helyi testület élhessen alkotmány-adta, és ott érdemi feltételeket okkal, megfontoltan nem megszabó önfelosztási jogával. A bíróság a törvénynek, így az alkotmánynak alá van rendelve, azt félre nem teheti, ki nem egészítheti, politikai megoldását zárójelbe nem rakhatja, az önkormányzati alapjog (autonómia) lényegét kétségbe nem vonhatja. Téves jogértelmezés azonosságjelet tenni az alkotmány 19. § (3) bekezdés 1) pontja, és a 44. § (4) bekezdése közé, mely utóbbi maga is expressis verbis különbséget lát feloszlás és felosztás terén. Nincs olyan jogtétel, amely előbb egyéb törvényes eszköz igénybe vételét szabná meg helyi önkormányzatnak, tehát ilyet jogszerűen bíróság téves jog-magyarozattal tőle meg sem követelhet. E tekintetben mindkét bíróság ítélete, jogértelmezése anyagi jogi szempontból is hibás: jogsértés, sőt alkotmány-sértés. Önkényes, ill. tartalmilag téves tehát az az ítéleti megállapítás, hogy csak formailag, eljárásilag volt, lehetett jogszerű az önfelosztás”, hogy csupán valamiféle „közjogi válsághelyzet megoldására” volna jog és mód felhasználni az önfelosztás eszközét, avagy, hogy működésképtelenség kell ennek jogszerű gyakorlásához. Súlyos értelmezési hiba „jogellenes elbocsátásról” említést tenni, inszINUÁLÓ megjegyzéssel illetni a testületet („elvileg mellékesen, valójában szándékosan, sőt célzatosan okozott sérelmet” állítani (4. oldal). Elvi hiba politikai felelősség verifikálása és érvényre juttatása esetében előzetes fegyelmet elvárni. Bírósági ítéletben a rendszerváltozás óta szokatlan az a heves, irreális megbélyegzés, ami egy felelős, és a lakosság által utóbb választással máig jól kezelt politikai konfliktus-helyzet feloldásáról ezt írja: cáfolva, hogy „az önfelosztásnak az adott helyzetben bármiféle közjogi indíttatása, értelme, vagy célja lett volna”. Valójában nincs köze ehhez a munkaügyi bíróságnak. Még politika-mentes kérdésben sem mehet el idáig bíróság, hát még olyankor, amikor kompetencia híján politikai döntést bírál felül (4. oldal lap alja), majd jogot formál arra, hogy megmondja: mit kellett volna tennie a sárosi „népnek”?! Nem csak a polgármestert, de a testületet is a „nép” választja, és közjogi evidencia, hogy a polgármester szolgálja, de nem főparancsnoka testületének. Arra sincs bíróságnak joga, hogy „alkalmatlan eszköznek” tartsa az önfelosztást, az pedig keserű mosolyt fakaszt, hogy az ítélet a történeteket „belső munkahelyi problémának” igyekszik beállítani (5. oldal).

Ugyanakkor, a jelen eset minőségileg: a közjog és a magánjog kapcsolatát tekintve is más, miként azt kifejtette a kiegészített fellebbezés. Ok a választással keletkező sajátos közjogi viszony, és okozat a ráépülő, köztisztviselői analógia szerinti, de a „megfelelő” alkalmazást előíró foglalkoztatási viszony. Előbbinek jogszerűségében nem támadott, önfelosztással történő megszűnése okozatként kiválthatja az utóbbi megszűnését, de nem szükségszerű módon, s nem okvetlenül, és nem is egy lépcsőben. Esetünk példa arra, hogy a polgármester

már az előtt beadta keresetét, mielőtt a foglalkoztatási jogviszonya megszűnt volna, ami akkor szűnt meg, amikor újabb, autonóm választói döntés nyomán nem ő lett a megválasztott vezető. Ez két dolgot mutat a jog oldaláról: egyrészt, hogy a bíróság sem állapíthat meg automatizmust az önfeloszlatás és a távozás között, mert az valóságossá csupán a második lépéssel, az újraválasztás elmaradása révén válik. Akkor pedig emiatt a lakossággal, a választópolgárokkal szemben is pert lehetne, ill. kellene indítani? Milyen tárgyi és jogi alapon? Másrészt, a perfekt, egyáltalán bírálható helyzetet nem pusztán az alperes idézte elő, hanem csupán elindított egy olyan helyi politikai folyamatot, amelyben önmagát is menesztette, saját kockázatot is vállalt, éppen azért a várt és bekövetkezett pozitív politikai cél érdekében, ami valóban a testületi munka és együttműködés megújulásához vezetett. Alperesi nézőpont szerint elvileg kétséges, hogy lehetséges-e olyan esetben rendeltetés-ellenes joggyakorlást megállapítani, ha az, akinek ezt felrónák, maga is ugyanakkora kockázatot visel, mint az, aki erre hivatkozik?! Ezen az alapon minden egyes lemondott, majd újra nem választott képviselő pert indíthatna a javadalmazásáért, méghozzá azonos elvi alapon nem csupán helyben, hanem a parlament szintjén is? Nonszensz. Ergo: joga és jó oka is volt a helyi testületnek a hatékony(abb) működés érdekében az önmagára is irányadó, hátrányt hozó politikai elhatározását meghozni, s az, akit ez után, II. lépcsőben mégsem választottak újra, e címen anyagi kompenzációra nem tarthat igényt.

A jelen ügy mindenképpen precedens-értékű döntést indukál. Ezért érdemes kitérni annak tágabb, elvibb, és a II. fokú ítélet felfogásától alapjaiban eltérő, tehát azokat jogsértőnek valló közjogi sarokpontjaira.

Az alkotmány helyi önkormányzatokról szóló fejezete alkotmányos alapjogi és kollektív jogi rendszert épített ki. Kulcsa ennek az alkotmány 42. § definíciója az önkormányzatiságról, mely szerint ez ...a helyi közügyek demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása. Ez, 8 elemből álló alapjogokban is testet ölt, melyekre sajátos, külön jogvédelem van. A helyi önkormányzatiságot legmarkánsabban védi az alkotmány 44/A § a) pontja, mely szerint a helyi képviselő-testület önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, **döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül**. Nem állítható, hogy olyan esetben, ha bármiféle bíróság elé az önkormányzatot, mint alperest illető jogvita kerül, automatikusan gátat képez az elbírálásra a fent idézett alkotmányos szabály. Közjogi, civiljogi, munkajogi jogvita létezhet a helyi közhatalommal szemben is, de nem születhet olyan bírósági határozat, amely közvetlenül, avagy - mint esetünkben - közvetve, bár rendkívül nyilvánvalóan átveszi az önkormányzati szerv döntési jogát és szabadságát, felülmérlegeli azt célszerűségi, indokoltságbeli, politikai, ill. részrehajló dolgozó-párti tekintetben. Odáig már nem terjedhet a jogszerűség - sajnálatosan egyoldalú, demagógiától sem mentes – kereseti kontrollja, hogy a maga ízlése szerint bíróság megítélje: mit tett volna a község helyében. Miután felelősséget a helyi közügyekért, a helyi politikáért nem a bíróság visel, érdektelen, hogy - ha lett volna rá hatásköre – ő hogyan döntött volna a testület helyében.

Mindezek folytán a támadott ítélet ***nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, és megalapozatlan is maradt.***

Nincsen ugyan ma már a felülvizsgálat kapcsán jogfejlesztésre utaló-kiható előfeltétel, de a jelen ügy sarokpontja ilyen lesz a tekintetben, hogy hol húzódik az autonóm testületi döntések közvetett felülvizsgálatának korlátja – elvben és gyakorlatban.

Tisztelettel kéri az alperes a Legfelsőbb Bíróság megváltoztató, illetőleg hatályon kívül helyező határozatát.

Budapest, 2007. április 11.

Tisztelettel:

Sárosd Nagyközség Önkormányzata alperes,

Képv: Kolláth György ügyvéd